

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/trj.2020.19.2975>

УСПІХ – У ПЕРЕШКОДАХ!

Дарина Татарчук

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Генерала Чупринки, 49, 79044, м. Львів, Україна*

Журналістську практику проходила на телеканалі «НТА» у програмі «ПРАВДА. НАЖИВО» у липні 2019 року.

1 липня. Того прекрасного ранку я прокинулася з усмішкою на обличчі, але за дві хвилини мені стало так лячно, що хотілося заховатися під ковдру і нікуди не поспішати. Ще б пак! Сьогодні мій дебют на телеканалі «НТА». Я вирішила, що він має бути феєричним і як справжня леді розпочала збори до редакції із вибору сукні. Навела такий марафет, що аж повірила на секунду у свої сили. Але за годину зрозуміла, що втратила їх, зайшовши у будівлю редакції.

Вистукуючи підборами я підіймалася сходинками на п'ятий поверх і ще на другому вирішила піти геть. Повернулася на подвір'я і сказала собі вголос: «Боягузка ти, Дарино. Боягу-у-узка!». Розлютилася сама на себе і пішла доводити, що це не так. Світові і собі! З кожним кроком, долаючи ту безкінченну, здавалося б, відстань до ньюзруму у мене відбирало мову. Я зупинилася перед дверима кабінету, на секунду подумати: «Стукати, чи не стукати – ось питання». Раптом двері відчинилися перед моїм носом самі, а моя рука так і зависла у повітрі. З редакції вилетів низенький, сивочолий чоловік з блакитними, як небо, очима. Він репενив так голосно на весь коридор, навіть не помітивши мене, а ще мій супер-марафет! Я все ж зайшла у те приміщення, де з полегшенням десятків журналістів шепотіли собі під ніс, мовляв, нарешті він пішов. Вже пізніше я зрозуміла, що то був Радченко – випусковий редактор.

Привітавшись з усіма, я видихнула повітря з легенів, як за секунду Радченко увірвався назад. Відрекомендувалася та одразу ж попередила, що просто в ту мить готова їхати на будь-яке знімання. «Злорадний» сміх випускового рознісся кімнатою, після чого він попросив мене оговтатися. Я переконувала, наполягала, проте всі мої старання були марними. Радченко знервувався остаточно і майже під кінець робочого дня відправив мене знімати матеріал, звісно ж не саму. Досвідчена журналістка, оператор і я поїхали знімати про еротичний заклад, який відкрили серед історичної частини міста Лева.

Початок видався незабутнім. Раптово оговталася після відзнятого репортажу. Випусковий редактор запропонував написати бачення сюжету мені і колезі. Я розгублено почала писати сценарій на комп'ютері, за допомогою незнайомої для мене програми «Фабрика новин». Тремтіли руки, коли я вирішила віднести на узгодження редактору свій матеріал. Випусковий розпочав читати. Хвилина, дві і раптом Радченко «вибух-

нув»: «Відьма! Татарчук – ти відьма!». Я юна, необізнана, злякана і розгублена дівчина стояла осторонь і не розуміла, що відбувається. Втішити мене прийшла колега і завдяки їй я дізналася, що така реакція випускового означає захоплення. Щоправда, вона порадила більше ніколи не взувати підбори. Я замислилася чому, але мої втомлені ноги, які бігали за коментарями неохочих розмовляти спікерів, мені підказали відповідь на це питання. Вже потім я звернула увагу, що всі журналісти у редакції були взутими у кросівки, адже вони ніколи не знають куди занесе їх журналістське завдання.

8 липня. Я вже сміливіше підіймаюся сходишками до редакції. Та й взагалі відчуваю, що вже на сходінку стою вище перед журналістикою.

Потрапити на телебачення – було моєю великою мрією! І тому вирішила, якщо я вже сюди потрапила – маю довести: що не тільки мені потрібне телебачення, але – і я йому теж. Щодня спілкуюся з депутатами, урядовцями, з бізнесменами і меценатами, з письменниками, артистами і винахідниками. Багато працюю і я повірила у себе! Щиро вважаю, що досягти успіху – під силу кожному.

Хочу зазначити, що старт проекту «ПРАВДА. НАЖИВО» став початком реформатування усього каналу, який тепер орієнтується на інформаційне мовлення. Як показує український та й світовий медіаринок, на інформаційне мовлення попит з кожним роком зростає. Ще один важливий фактор – сучасний глядач хоче бачити розвиток подій в реальному часі і одразу отримувати фаховий аналіз. Це те, що і пропонує своїй аудиторії телеканал.

Програма «ПРАВДА. НАЖИВО» замінила традиційний випуск новин. Ефір максимально насичений та живий, ведучі змінюють один одного. Тематика – актуальні та резонансні події, які відбуваються, передовсім, на Заході України, а також погляд з Галичини на події всеукраїнського масштабу.

13 липня. Швидко – це не про мене, а журналістика вимагає швидкості не лише у діях, а й в роздумах. Вдалося зробити вдалий репортаж про школу україністики. Брала інтерв'ю в іноземців. Це було дещо складно, проте неабияк цікаво. Змонтувати сюжет потрібно вкрай швидко, але співпраця з оператором зіпсувала увесь мій продуманий план. Відеооператор абсолютно байдуже поставився до своїх обов'язків. Його сонлива поведінка, незацікавленість зрештою драгувала не лише мене, а й спікерів. Я була змушена поскаржитися керівництву для того, щоб на ситуацію належним чином звернули увагу.

Зрозуміла, що велика роль у створенні новинного репортажу належить оператору. Від його майстерності і здатності працювати в складних і навіть екстремальних умовах залежить видовищність і емоційність репортажу. З'явившись на місці події, оператор і журналіст виконують різні завдання і не завжди можуть знаходитися поряд. Їх взаємодія і взаєморозуміння обумовлені певним досвідом сумісної роботи.

Завдання оператора – зафіксувати найцікавіші епізоди події, зняти їх з різних ракурсів та різними планами, знайти кадри, які стануть «родзинками» репортажу, поділити увагу деталям і перебивочним кадрам.

Завдання журналіста – відчути подію, спостерігати її перебіг, взяти інформацію у тих, хто нею володіє, домовитися про інтерв'ю з кількома людьми, продумати чинни-

ки, які зроблять сюжет збалансованим. Зрозуміла, що під час знімання я і журналіст, і телерепортер, і режисер... Повинна дуже чітко ставити завдання оператору, виконання яких працює на загальну ідею всього сюжету, а також дає відповіді на питання – що? хто? де? чому? – за допомогою зображення.

15 липня. У студії створено належні умови для проходження практики. Керівники мають високу фахову, методичну підготовку. Кабінети, студія, апаратні достатньо обладнані технічними засобами та всією необхідною апаратурою.

Щодо редакторів, то варто зазначити, що навчальні плани складені так, що практика студентів відбувається переважно влітку. Позірна вигода від приходу до редакції під час літніх відпусток студентів – начебто додається працівників – насправді часто густо спричинює додаткове навантаження на тих, хто залишається влітку працювати в редакціях. Ці люди і так перебирають на себе те, що не зроблять відпускники, а тут ще й практиканти, які чи не вперше опинилися у справді робочому середовищі.

Сьогодні я зрозуміла чому наш випусковий редактор такий нервовий. Адже усіма практикантами потрібно заопікуватися, їм потрібно розповісти все від «а» до «я»: показати, як організовано роботу редакції; пояснити правила поведінки; приділити увагу під час виїзду на завдання, переглянути пробні матеріали і сказати, що так, а що – ні; переконливо і спокійно довести, що будь-яка буденна робота на кшталт розшифрування записів – необхідна складова виробництва.

Бесіди із випусковими редакторами та журналістами програми «ПРАВДА. НА-ЖИВО» загалом стосувались:

- особливостей журналістської роботи на телебаченні;
- специфіки телевізійної журналістики;
- специфіки аудіовізуальної інформації;
- визначальних чинників у роботі тележурналіста;
- походження і суті телевізійної інформації;
- інформаційних тележанрів;
- особливостей підготовки телеінформації;
- телевізійних нарисів;
- телевізійних сценаріїв, ефірного мовлення.

19 липня. Черговий день минає успішно. Щойно «прилетіла» до редакції і одразу готуюся до знімання про дитсадок № 42. Там знову скандал!

Сьогодні багато чула відмов щодо коментарів; змушена була їх вимагати. Вдалося! Щоправда, навздогін. Головне знати й усвідомлювати, що без того чи іншого коментаря сюжет буде «сухим» і не насиченим. Занотувала собі правило: позиціонувати себе лише як професійного журналіста, ніколи не говорити негативно про свої здібності!

Для мене необхідна самокритика, але і визначення сильних журналістських сторін теж необхідне. Вчитися на власних помилках! Завжди! Працювати над їх виправленням! Вірити в себе і в журналістику! Сучасна журналістика – це високоінтелектуальна сфера, це романтика постійного пошуку і самоутвердження на нелегкому, а часом – і небезпечному, шляху до правди. Тому їй потрібні люди сміливі і наполегливі, освічені і віддані державницьким ідеалам, чуйні і небайдухі до чужої біди.

21 липня. Я пильно спостерігала за усіма процесами, які відбувались на телеканалі. Була присутня на загальних зборах, де обговорювали план, питання та пропозиції щодо наступних ефірів. Журналістська практика поглибила і закріпила знання, здобуті в університеті, з фахових дисциплін, сформувала професійні уміння і навички, потребу систематично поповнювати свій професійний багаж і свою майстерність та творчо застосовувати у практичній діяльності.

Під час практики я орієнтувалася на такі основні етапи:

- ознайомитись із організацією роботи редакції телеканалу;
- взяти активну участь у пошуку та опрацюванні інформації;
- ознайомитись із редакційним плануванням, основними етапами роботи над ефіром;
- стежити за подіями міста, знаходити інформацію, яка може скласти основу майбутнього матеріалу;
- чітко стежити за стилем написання, уникати мовних помилок;

Під час проходження практики мені вдалося:

- знайти та запропонувати актуальні теми для написання матеріалів;
- посприяти виходу моїх сюжетів в ефір;
- ознайомитися зі структурою редакції;
- тісно співпрацювати з операторами, режисерами, журналістами.

24 липня. Обожаю працювати над своєю вимовою! Читати вголос будь-які тексти, щодня повторювати скоромовки, розтавляти наголоси, чітко вимовляти кожен звук та уникати важкості дихання. Впевнена, що знайшла своє призначення. Воно дарує море ідей, можливостей та варіантів зростання. Журналістика ще відкриває мені свої таємниці, натомість я віддаю їй усі свої сили та енергію.

Кожен день практики я проживаю усіма фібрами душі, емоціями, страхами, бажаннями. Попереду багато цікавого. Я відчуваю, що хочу більше – знати, вміти, розвиватися. Журналістика – це не просто робота, це стиль життя, який займає, щонайменше, 70 % мого часу.

Ті, хто дивиться телевізійні передачі, навіть і не здогадуються яка праця прихована за хвилинами репортажу.

26 липня. Забула про сон, їжу, але усвідомлюю, що моя жертвність перетворюється на справжню магію на екрані. Новий день розпочинається не з кави, а з моніторингу новин, пошуку «героїв» для сюжету, прес-конференції, відрядження у район, розшифровок. Головний висновок сьогоднішнього дня: поєднання знань та бажань – ключ до успіху в кожній справі.

Попри усю серйозність – журналістика – це ще й мегасередовище творчих, харизматичних, талановитих людей. І, коли такі збираються в одному колективі, то це робота-щастя.

Насолоджуюся тим, що роблю і, сподіваюся, що ніколи не буду у своєму житті працювати.

27 липня. З власного досвіду раджу кожному журналістові постійно вивчати

ситуації. Закликаю не боятися просити пояснень. Іноді траплялися ситуації, у яких мені щось розповідали, а я кивала головою і погоджувалася, не маючи при цьому ні найменшого уявлення, про що йде мова. Що краще: робити вигляд, що знаєш, або, не знаючи, визнати це?

Справжній репортер, який дивує і приваблює слухачів своїми знахідками і різноманітністю своєї майстерності, досягає успіху лише за умови, коли він сам достеменно зрозумів усе, що відбувається, якщо він глибоко проаналізував ситуацію і правдиво розставив наголоси.

30 липня. Цьогорічна практика стала для мене корисним джерелом збагачення майстерністю, здобути яку я могла лише під час виконання певних завдань чи доручень. Також практика надала можливість проявити власні здібності та зарекомендувати себе з кращого боку, розширити професійне коло новими знайомствами.

Робота на телеканалі вимагала доброї обізнаності з новинами міста, країни та світу, вміння оперативно виокремити найголовніше та зробити з цього суспільно-значущий і цікавий матеріал. Цінним для випускових редакторів «НТА» є вміння формулювати короткі та чіткі речення. Позитивним в організації та проведенні практики, на мій погляд, було те, що редактори та працівники були коректними та доброзичливими, охоче допомагали при виникненні проблем і давали розгорнуті відповіді на усі мої запитання. «НТА» загартовує справжніх журналістів.

Практика – це хороший старт для майбутньої кар'єри. Практика на «НТА» – це неоціненний досвід роботи спільно із професіоналами, а їхня критика, поради й настанови – це скарб для студента. До речі, вже від завтра я буду не практикантка, а повноцінний член команди телеканалу – мене запросили на роботу! Знаєте у чому успіх? Успіх – у перешкодах!